

Rána zemědělcům od Fialy. EU nám ji nenutí. Veleba nemůže mlčet

- CZ24 News | 6. ledna 2022

ČESKO: „Prezident Tchajwanci Vystrčilovi a dalším aktivistům vytřel zrak,“ říká v bilančním rozhovoru bývalý senátor, někdejší prezident Agrární komory, dnes agrární publicista a člen skupiny KLUB 2019 Jan Veleba. Zmínil také, jakým směrem se podle něj bude zemědělství ubírat pod novou vládou: „Má v programu další znevýhodnění gros našich zemědělců zavedením zastropování dotací, přičemž Brusel na nás netlačí, povinné to ze strany EU není.“ Rázně se pak vymezil proti Green Dealu neboli zelenému údělu. Poskytl také více informací ke Klubu 2019, jehož tváří je herec Ivan Vyskočil.

Popisek: Jan Veleba

Rok 2021 jsme nechali za sebou. Pane inženýre, jak vy byste ho zhodnotil?

Před několika dny končí rok 2021 byl, celkově shrnuto, jeden z nejsložitějších, jaké si já pamatuji. Politiku sleduji desítky let a s ní spojenou ekonomiku, mezinárodní vztahy, měl jsem možnost coby senátor být přímo účasten vrcholné politiky. Není to tedy jenom nějaké povrchní hodnocení, stojím si za ním a uvedu ve stručnosti proč.

Sužovala nás především pandemie covidu-19, která v mutacích pokračuje. Stala se nástrojem politického boje, nechutných praktik volební kampaně podzimních voleb do Poslanecké sněmovny.

V naší společnosti se prohlubuje napětí a disharmonie, prohlubují se příkopy, které se začínají měnit v propasti a které nebude možno zasypat. Není divu, mnoho let je milionům občanů dnes a denně vtlučen do hlavy program „Antibabiš“ a „Antizeman“. Žijeme ve společnosti, kdy se stalo běžnou normou beztrestně urážet hlavu státu, prezidenta republiky, kterého volilo 2 853 390 voličů. Je to smutné, ale jako člověk, který má určité životní zkušenosti, jako sociolog, který má schopnost

pozorovat, analyzovat a následně dávat společenské děje do určité syntézy, musím konstatovat, že naše společnost směřuje k úpadku. Na straně druhé jsem si ale jist, až lidé procitnou, až na široké vrstvy dopadne dražota – nikoliv Babišova – energií, bydlení, potravin naplno, pak se pád zastaví a přijde další politická garnitura, která národ sjednotí a postupně a pozvolně zvedne.

Podívejme se nejen na dnes již bývalou vládu, ale i Senát a pana prezidenta. Jak si podle vás v roce 2021 „vedli“?

Začnu od konce vaší otázky, tedy od pana prezidenta Miloše Zemana. Pro něho to byl rok zřejmě nejtěžší v roli hlavy státu. Musel překonat těžký zdravotní stav, musel z nemocničního lůžka přihlížet zběsilým útokům aktivistů senátorů vedených jeho předsedou Vystrčillem, kterému bych rád znovu připomněl prastarou lidskou zvyklost – a sice, když je někdo nemocný, tak u nás je zvykem pacienta navštívit, povzbudit ho a dát mu nějaký dárek. Pan předseda Senátu, volilo ho pouze 8 144 občanů, místo toho svolal tiskovou konferenci a zahájil frontální útok s cílem prezidenta, nemocného prezidenta, zbavit funkce. Dál už to každý zná a jenom bych připomněl Vánoční poselství pana prezidenta 26. prosince z Lán. Měli jsme možnost vidět Miloše Zemana ve skvělé kondici, jakoby pokropeného živou vodou. Výborně vypadal, pronesl 15minutový projev k národu, který měl svou strukturu a lidé mu rozuměli. To vše bez papíru, bez čtecího zařízení. Zkrátka Tchajwanci Vystrčilovi a dalším aktivistům vytřel zrak. Muselo jim z toho být hodně smutno.

Pokud se týká hodnocení minulé vlády v čele s premiérem Andrejem Babišem, vnímám ji jako úspěšnou. Udělali několik významných kroků, které rozhodují o naší kvalitě života. Tak předně, v České republice žije 2,4 milionu starobních důchodců a vláda Andreje Babiše se k nim jako první polistopadová chovala laskavě, dobře a nezůstalo jenom u slov, starobní důchod dosáhl výše 15 336 Kč měsíčně v průměru. Senioři tedy mohou slušně žít a je třeba si počkat, jak na tuto sociální politiku naváže Fialova vláda se zemědělcem Jurečkou, který zasedl na post ministra práce a sociálních věcí. Výrazný posun, který využijí všichni občané, je viditelný rozvoj silniční komunikační sítě – nové silnice, obchvaty a zejména skok ve výstavbě dálnic.

To jenom ve stručnosti dva atributy, které byly dříve popelkou a které Babišova vláda zkrátka řešila a vyřešila.

Zbývá mně ještě Senát, ale čtenáři snad odpustí, že se hodnocení zatím zdržím. Jeho role, tedy vedení Senátu, kterou se hráli kolem nemocného pana prezidenta s cílem ho zbavit funkce hlavy státu, to bylo zatím to nejhnusnější, co na polistopadové politické scéně bylo doposud k vidění. Senát se v minulém roce stal prodlouženou rukou opozice v Poslanecké sněmovně a spojencem v realizaci programu „Antibabiš“. Spojencem, do kterého byly zapojeny politické strany a média a když bylo třeba i Brusel.

Vzhledem k tomu, že jste byl dlouhá léta prezidentem Agrární komory, zeptám se vás konkrétně na české zemědělství. Jaký byl v posledních měsících, možná i letech, jeho vývoj?

Zemědělství je odvislé od ročních přírodních cyklů a nelze dost dobře vyjmout jenom poslední měsíce. Základem agrární soustavy v našich přírodních podmínkách je skot a zde je vývoj doslova tragický. Z celkových stavů skotu 3,5 milionu v roce 1990 jsme na 1,4 milionu, tedy 40 procentech v roce 2020. Když vyjmeme reprodukční základ, to jest dojnice, tak tam jsme svědky dramatického pádu – 1,236 milionu jsme jich chovali v roce 1990 a v posledním statisticky uzavřeném roce 2020 už jenom 357 tisíc, tedy 28,9 %! Takový vývoj nepřipustila žádná civilizovaná země na světě. Nejde totiž jenom o produkci mléka a hovězího masa, ale také o udržení půdní úrodnosti. Skot produkuje hnůj, respektive chlévskou mrvu, která dodává půdě organickou hmotu, z níž se tvoří humus a udržuje její úrodnost. Tento staletý přirozený cyklus je narušen a dochází k devastaci půdy. Vše za letitého

nezájmu politiků a - přiznejme si - většiny společnosti.

Jak jinak by mohla ve starých zemích EU produkce mléka stoupat od 7 % v Německu až o 29 % v Irsku, kdežto u nás, kde ani špičková dojivost 9 tisíc litrů na krávu nemůže nahradit dramatické snižování stavů krav, kvůli němuž jsme snížili výrobu mléka o 1,7 milionu litrů!

Běžnému čtenáři řekne víc srovnání produkce mléka na výměru půdy. Česká republika produkuje 75 000 litrů mléka na 100 hektarů zemědělské půdy. Sousední Německo na stejnou plochu už 170 000 litrů mléka a Holandsko 621 000 litrů mléka! Obrovský rozdíl v náš neprospěch není dán dojivostí, tu máme srovnatelnou a špičkovou, ale tím, že jsme drasticky snížili stavy krav, kdežto západní konkurence si je ponechala.

U dalších odvětví živočišné výroby je vývoj obdobný, chovu prasat hrozí dokonce jeho plošné ukončení v řádu 15 až 20 let a totální závislost na dovozech vepřového masa. To není fikce, ale realita - v roce 2020 jsme vyprodukovali už jenom 294 600 tun živé hmotnosti vepřového oproti 763 000 tunám roku 1990. Kdo by se divil, tak tomu jenom poznamenám, že chovatel dostává za kilo 24 Kč, stejně jako před 20 lety!

Dost ale čísel, shrnu. Zatímco staré země EU produkci zvyšují, my radikálně snižujeme, uvolňujeme hospodářský prostor a zvyšujeme dovozy potravin! V krizových situacích, například pandemie, je takovýto vývoj krajně nebezpečný a někdo by za něj měl nést zodpovědnost.

A jak dle vašeho názoru bude zemědělcům pod novou vládou? Na co se mají připravit? Konkrétně, podívejme se i na nového ministra zemědělství...

Základem produkce agrární soustavy, rovná se zemědělství plus potravinářství, jsou právnické osoby, tedy poměrně velké závody - akciové společnosti, s. r. o., družstva, je zde i několik koncernů. Tyto právnické osoby dávají na trh, vzato souhrnně, přes 80 % produkce, která se vyrábí v naší zemi. Produkce, která ale trvale klesá a naproti tomu se trvale zvyšují dovozy. Například zmíněného vepřového masa ze Španělska, zeleniny z Portugalska. No a nová vláda má v programu další znevýhodnění pro našich zemědělců zavedením zastropování dotací, přičemž Brusel na nás netlačí, povinné to ze strany EU není. Nová vláda s podporou parlamentní většiny 108 poslanců to chce udělat dobrovolně. Opakuji, EU nás k ničemu takovému nenutí. Naši vyjednavací a minulá vláda, minulý ministr zemědělství pan Toman udělali v Bruselu kus práce a vyjednali v rámci reformy Společné zemědělské politiky (teď běží přechodné období) pro ČR dobré podmínky - na rozdíl od ponižujících podmínek při našem vstupu do EU, které vyjednal pan Telička. Obávám se, že vláda premiéra Fialy půjde ve stopách politiků, kteří stáli na počátku sešupu naší produkce a naopak startu prudkého nárůstu dovozů potravin. Nutno dodat potravin, které nedosahují naší kvality! Lze doložit, ale o tom podrobněji někdy příště. A co mne osobně velmi mrzí, je to, že ti, kterých se tento neblahý vývoj týká, tedy zemědělci a jejich stavovské organizace, se nikterak nebrání.

Pokud se týká nového ministra zemědělství pana Zdeňka Nekuly, kterého prezident republiky jmenoval včera, tak těžko teď hned hodnotit. Jenom bych ocitoval meritorní větu z jeho vystoupení u pana prezidenta: „Dotáčnické kyvadlo se vychýlilo k velkým podnikům, vrátíme je zpět“. To je póza, silná proklamace proti silným zemědělským závodům, které tvoří rozhodující část zemědělské produkce v naší zemi. Dejme ale 100 dní a pak teprve hodnotme. Ale ti, kterých se to týká, ti nemají čas ani den.

Hodně se mluví o takzvaném Green Dealu s tím, že musíme chránit životní prostředí. Dobře, ale jak do toho zapadá to, že vozíme doslova přes půl světa plodiny, které tady u nás bez problému vypěstujeme, jako jsou například brambory, jablka... Jaký máte názor jako praktik a dříve současně politik?

Vaši otázku musím malinko poopravit, převést ji z času přítomného do minulého. Tedy „bez problému jsme vypěstovali“, ale už nepěstujeme, alespoň ne dostatečné množství. Dříve než uvedu konkrétní fakta, tak hned na začátku musím jasně sdělit, že Zelený úděl je nastaven tak, aby vyhovoval starým zemím a z těch nových speciálně nás diskriminuje a připravuje další etapu snížení naší už tak nízké produkce domácího zemědělství. Nechci používat silná slova, ale v některých připravovaných direktivách by byl Zelený úděl pro určité segmenty a obory domácího zemědělství zkrátka likvidační.

Dovolte několik konkrétních příkladů, které se týkají polí – ta jediná nám na rozdíl od zdecimovaných stavů hospodářských zvířat v naší zemi zůstávají:

Omezit používání pesticidů o 50 %

Itálie má spotřebu pesticidů 7,8 kg účinných látek na 1 hektar zemědělské půdy, Španělsko 5,65 kg, Francie 3,85 kg, Německo 3,45 kg – a teď pozor, Česká republika 1,89 kg a máme snížit o 50 %!

Omezit používání průmyslových hnojiv o 30 %

Česká republika hnojí 124 kg čistých živin na 1 hektar orné půdy (před vstupem do EU to bylo 300 kg!), kdežto Německo vykazuje 220 kg, Holandsko 240 kg, Belgie 290 kg čistých živin na hektar orné půdy.

Je třeba se ptát, proč bychom měli snižovat na polovinu používání pesticidů a o téměř třetinu průmyslová hnojiva, když naše západní konkurence vykazuje spotřeby výrazně, mnohdy násobně, vyšší? Když to poslušně uděláme, pak se dočkáme dalšího snižování naší produkce a uvolníme náš trh pro další dovozy.

Zelený úděl ale nejsou jenom pesticidy a hnojiva, ty zde uvádím pro pochopení mechanismů, jak je s námi zacházeno, přičemž všechna další opatření jsou, jak se říká, na jedno brdo, tedy hrubě v náš neprospěch, vůči nám bezostyšně diskriminační.

Například omezení produkčního zemědělství o 25 až 30 %, snižování stavů hospodářských zvířat ve všech zemích EU stejným procentem. Neuvěřitelné, znamenalo by to, že takové Holandsko by chovalo na 1 hektar zemědělské půdy 8krát více hospodářských zvířat než Česká republika!

Pan prezident Zeman má tedy pravdu a oprávněně mluví o vyvázání se ze „Zeleného údělu“, neboť pro naši agrární soustavu by jeho přijetí a aplikace v současné podobě byla zničující. A nemá pravdu nový premiér Fiala, který zaujímá stanovisko, že vyvázat se nelze, že už je pozdě. Musím konstatovat, že to je řeč kapitulanta a alibisty.

Závěrem ke Green Dealu chci zdůraznit, že v navrhované podobě je pro nás nepřijatelný, jeho dopady se netýkají zdaleka jenom zemědělství, a je třeba ho odmítnout. Anebo se smířit s tím, že budeme totálně závislí na producentech potravin v zahraničí a cenu této politiky zaplatí náš občan. Nakonec i náš Klub 2019, o kterém psal nedávno v „Nedělním ránu“ Ivan Vyskočil, se chce těmito otázkami zabývat a k nim vyvolat celospolečenskou diskusi.

Pane inženýre, narazil jste na již Ivanem Vyskočilem zmíněný Klub 2019. Můžete ho našim čtenářům přiblížit trošku víc?

Vývoj je příliš nebezpečný, vyklízení agrárního hospodářského prostoru zahraničnímu kapitálu příliš rychlé, obrana ze strany nevládních agrárních organizací příliš beztvárá, a tak jsme se rozhodli vytvořit volnou platformu KLUB 2019 a palčivá témata nabízet k diskusi občanům. Scházíme se jednou za 2 měsíce, s cílem vypracovat témata pro celospolečenskou diskusi se zaměřením na obnovu potravinové soběstačnosti, adresnou kritiku hospodářských a politických nonsensů –

například chystaný útok nové vlády na závody právnických osob. To vše v našem klubu koncipujeme s podtextem českých národních zájmů a se zřetelem na obnovu vlastenectví. Naší tvář se stal na můj návrh čtenářům Parlamentních listů dobře známý herec Ivan Vyskočil, členové jsou osobnosti různých oborů, nejenom zemědělci. Postupně je ve svých článcích představím. Dnes mně dovoluje zmínit vysoce profesionální analytickou osobnost a sice Jana Schneidera, kterého čtenáři znají z jeho velmi kvalitních a kritických, politicky zaměřených příspěvků. Další výraznou osobností je bývalý prezident Agrární komory ČR, významný podnikatel v zemědělství a potravinářství a velký znalec agrární soustavy Ing. Zdeněk Jandejsek, CSc., z jehož odborných materiálů dnes čerpám mnohá statistická data a fakta v souvislostech. Tolik další jména pro dnešek.

Naším cílem je prosadit se v médiích, dále účast na různých seminářích, které jsou nyní v covidové době velmi omezené. Svoji činnost můžeme hodnotit až po určité době, například v pololetí, ale rozhodně nejde jenom o to se sejít, povykládat a život plyne dál. Je třeba, aby veřejnost měla přístup k objektivním a pravdivým informacím - nejsme žádná strana ani hnutí a nemáme důvod předávat vám informace a názory jakkoliv upravené, jak to činí politici a média.

Když odbočíme od zemědělství a podíváme se na zahraniční politiku, konkrétně na Rusko, jaký bude podle vás vývoj našich vztahů, které jsou po „kauze Vrbětice“ doslova na bodu mrazu?

Tak to nedovedu při nejlepší vůli prognózovat. Černínský palác, Ministerstvo zahraničních věcí obsadil nevyzrálý, nedovzdělaný 36letý elév, pirát Jan Lipavský, tak to určitě našim rozhašeným vztahům s Ruskou federací neprospěje. Dobře to vyjádřil Václav Klaus, když řekl, že to je konec světa a v podstatě na emigraci - kdyby tedy bylo kam. Jan Lipavský zkrátka není ten, který by vztahy s Ruskem normalizoval, což je vzhledem ke startující energetické krizi velké břemeno Fialovy vlády. Nyní vyplouvají na světlo velmi zajímavé věci. Platíme s Polskem nejvíce za emisní povolenky a naši občané platí vzhledem k paritě kupní síly nejvyšší cenu energií v rámci celé EU. Například náš bratrský stát Slovensko uzavřelo dlouhodobou smlouvu s ruským Gazpromem a dnes mají slovenští spotřebitelé oproti německé burze třetinové ceny plynu! A jsme u toho. Těžko si lze představit, že by Česká republika postupovala stejně, když našim médiím včetně těch veřejnoprávních, většině našich politických stran, vedení obou komor Parlamentu vévodí protiruská rétorika, často naprosto nesmyslná, uměle konstruovaná.

A stejně tak, jakou cestu vzájemných vztahů V4 předpokládáte s novou vládou?

Tam to vidím podobně, s tím rozdílem, že kvůli jednomu slabému kusu ve vládě (terminologie Miloše Zemana) nemůžeme být rozhádaní kde s kým. Zvláště to platí v této neklidné době, která nám přináší nedobré jistoty - zdražování energie, zdražování potravin a znehodnocení peněz, tedy velmi vysokou inflaci. Budeme muset hledat spojence, nikoliv soupeře. Vzor k tomu máme u nás doma, dlouholetou politiku prezidenta republiky Miloše Zemana, za kterou je léta urážen. Tam by se mohl pan Lipavský něco přiučit a myslím si, že měsíční schůzky premiéra Fialy s panem prezidentem v Lánech, které si oba dohodli, mohou věci pomoci. Pak je ale otázka, k čemu bude takový ministr zahraničí? Odpověď - k tomu, aby dostal koryto.

Pojďme ale k věci. Těžko si představit tak dobré vztahy, jaké měl předchozí premiér Andrej Babiš s maďarským premiérem Viktorem Orbánem, který je trnem v oku Evropské komisi. Dovolte pro ilustraci krátký citát z projevu Viktora Orbána v Evropském parlamentu, který Česká televize jaksi zapoměla vysílat: „Každý národ, každý členský stát má právo uspořádat podle sebe život ve své zemi“. Toto je základní mantra politiky Viktora Orbána. Počkejme si, jak bude hájit naše zájmy náš nový předseda vlády Petr Fiala. Doposud se profiloval jako politik aktivní a věrný Bruselu. Podobně to bude ve vztazích s Polskem, které například neuznává nadřazenost bruselských zákonů nad polskými. Jinými slovy v novodobých dějinách přirozená sounáležitost zemí Visegrádu se stává

minulostí. K naší škodě. Když si vzpomenu na léta, kdy jsem vedl Agrární komoru, tak se vedení Agrárních komor zemí V4 scházela 4x ročně, pokaždé v jiné zemi V4. Bylo to tak i za mého předchůdce Václava Hlaváčka. Na těchto jednáních jsme uzavírali společná memoranda k hlavním otázkám Společné zemědělské politiky a ty pak společně prosazovali v Bruselu. To je jednoduchý princip, který měl smysl a měl by platit i ve velké politice, leč obávám se, že v případě této vlády tomu tak nebude.

Celkově, jaký bude podle vás rok 2022, ať už co se týká pandemie, ekonomiky? A co byste čtenářům Parlamentních listů popřál?

Zachovat si zdravý selský rozum, který je nakonec potřebný i pro překonání vln pandemie. Návazně na to je třeba podržet si psychickou odolnost.

Čtenářům Parlamentních listů přeji, aby tomuto médiu zůstali věrni, aby se nenechali odradit různými pomlouvačnými kampaněmi. Vězte, že jsem se už setkal s názorem, že role Parlamentních listů v dnešní mediokracii je obdobná, jako byla role rádia Svobodná Evropa v předchozím totalitním režimu - dává prostor těm, kteří ho nedostanou v jiných médiích včetně těch veřejnoprávních.

Tož je třeba vydržet a k tomu je nutné si přát zdraví, pohodu, pracovní aktivitu a dobré lidi kolem sebe. To je základ zdravého života, který přeji vám všem, milí čtenáři.

Zdroj: parlamentnilisty